

РЕШЕНИЕ

№ 382

гр. Пазарджик, 21.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПАЗАРДЖИК, XXVIII ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ,
в публично заседание на единадесети март през две хиляди двадесет и
четвърта година в следния състав:

Председател: Мария Ненова

при участието на секретаря Стоянка Миладинова
като разгледа докладваното от Мария Ненова Гражданско дело №
20235220102229 по описа за 2023 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл. 240, ал. 1 от ЗЗД.

Ищецът А. Д. Д., ЕГН ***** от с. В., общ. Септември, ул. „*****
чрез пълномощника си адвокат П. е предявил против „Хебър Кооп“ АД, ЕИК
130150569, седалище и адрес на управление: гр. Пазарджик, ул. „*****“,
представлявано от изпълнителния директор В. С. Н., иск за заплащане на сума
в размер на 7 000 лв., представляваща невърната заемна сума по договор за
паричен заем от 16.08.2021 г., и сума в размер на 6 000 лв., представляваща
невърната заемна сума по договор за паричен заем от 13.07.2021 г., ведно със
законната лихва от датата на подаване на исковата молба в съда до
окончателното събиране на вземането. Претендира присъждане на разноските
по настоящото дело, както и разноските в производството по обезпечаване на
бъдещ иск по ч.гр.д. № 1694/2023 г. по описа на Районен съд – Пазарджик.
Ангажира доказателства.

В срока по чл. 131, ал. 1 от ГПК ответникът „Хебър Кооп“ АД оспорва
иска като неоснователен. Оспорва датата на сключване на договорите за заем,
като твърди, че това се е случило през 2022 г., когато И. И. Ш. вече не е
представлявал дружеството. В тази насока се позовава на счетоводните
документи в дружеството, съставения ГФО и извършената на дружеството
ревизия, които не съдържат данни за задължения по договори за заем. Твърди
също така, че ищецът не е разполагал със заемната сума към датата на
сключване на договорите за заем. Моли за отхвърляне на иска и присъждане
на разноските по делото. Ангажира доказателства.

На основание чл. 219 от ГПК по искане на ответника като трето лице помагач е конституиран И. И. Ш., ЕГН ***** от гр. Пазарджик, ул. „***** с оглед възможността за предявяване на обратен иск против него при уважаване на иска против ответника. Становището на третото лице помагач, заявено на 02.10.2023 г., е за основателност на предявения иск. Същият признава сключването на процесния договор за заем и получаването на заемната сума от ищеца. Твърди, че сумата била използвана за закупуване на хранителни стоки от доставчици на дружеството, за което представя фактури, ведно с фискални бонове. Сочи, че заемът не бил върнат поради това, че основните контрагенти на дружеството – Община Септември и Община Пазарджик, не изпълнявали в срок задълженията си за заплащане на доставени от дружеството хранителни стоки. За това допринесла и пандемията от Ковид-19.

Съдът като взе предвид доводите на страните и прецени поотделно и в съвкупност доказателствата по делото намира за установено следното:

По делото са представени два договора за паричен заем – в заверен препис и в оригинал, сключени между А. Д. Д. в качеството на заемодател и „Хебър Кооп“ АД в качеството на заемател, първият от които сключен на 13.07.2021 г. за сумата от 6 000 лв. със срок на връщане 13.08.2021 г., а вторият сключен на 16.08.2021 г. за сумата от 7 000 лв. със срок на връщане 16.09.2021 г. Съгласно чл. 3 от договорите за заем същите служат като разписка, с която се удостоверява, че заемодателят е предал лично и в брой заемната сума, а заемателят я е получил.

За периода от 01.01.2019 г. до 30.06.2021 г. на „Хебър Кооп“ АД е извършена финансова ревизия от Централен кооперативен съюз, приключила с ревизионен доклад, изготвен на 03.08.2021 г. и връчен на изпълнителния директор И. Ш..

На 06.04.2022 г. е проведено общо събрание на акционерите на „Хебър Кооп“ АД, на което е взето решение за освобождаване от длъжност на Съвета на директорите, в т.ч. на изпълнителния директор И. Ш., както и за освобождаване от отговорност на членовете на Съвета на директорите за дейността на дружеството през 2021 г., в т.ч. и на И. Ш. като член на Съвета на директорите.

От третото лице помагач са представени в заверен препис и в оригинал 68 броя фактури, издадени през периода от 14.07.2021 г. до 27.09.2021 г. с получател „Хебър Кооп“ АД на обща стойност 13 786.96 лв.

Съгласно основното и допълнително заключение на съдебно-икономическата експертиза по оборотна ведомост за периода от 01.01.2021 г. до 30.12.2021 г. по сметка 499 „Други кредитори“ „Хебър Кооп“ АД отчита задължения в размер на 3 600 лв. към Кооперативен съюз Пазарджик по предоставена финансова помощ на 05.03.2021 г. На 17.12.2021 г. по сметката е отчетена вноска в полза на кооперацията от И. Ш. в размер на 1 000 лв., внесени в ОББ АД. На 17.12.2021 г. по сметката е отчетена възстановена

вноска от 1 000 лв. в полза на И. Ш.. Към 31.12.2021 г. „Хебър Кооп“ АД отчита следните задължения: задължения към доставчици – 524 951,82 лв., задължения към персонала – 36 789,25 лв., задължения по неизползвани отпуски – 15 195,74 лв., ДДС за внасяне – 1 998,38 лв., ДОД за внасяне – 1 109,89 лв., задължения към НОИ – 3 790,04 лв., задължения по социално осигуряване за неползвани отпуски – 2 814,25 лв., други задължения към бюджета – 366,09 лв. Същите задължения са отразени в Справка за вземанията и задълженията, разпределени по институционални сектори към 31.12.2021 г., която представлява част от ГФО. В Справка за заемите и начислените лихви по институционални сектори и подсектори към 31.12.2021 г., която представлява част от ГФО, няма отразени, както предоставени, така и дължими заеми. В сметка 501 „Каса в левове“ на „Хебър Кооп“ АД за периода от 01.01.2021 г. до 30.09.2021 г. има отразени приходи от физически лица – И. Ш., в общ размер на 70 380 лв., като основание за внасянето е теглене на сумите от ОББ АД или ЦКБ АД. По сметка 503 „Разплащателна сметка в ЦКБ АД“ няма отчетени приходи от физически лица за периода от 01.01.2021 г. до 30.09.2021 г. По сметка 503 „Разплащателна сметка в ОББ АД“ за периода от 01.01.2021 г. до 30.09.2021 г. са отчетени приходи от физически лица – И. Ш., в общ размер на 3 610 лв., които са изтеглени от касовата наличност и са внесени в банката от И. Ш.. Процесните парични заеми от 6 000 лв. и 7 000 лв. не са осчетоводени като задължения на дружеството към А. Д. Д.. За периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021 г. „Хебър Кооп“ АД е получил следните парични средства: на 05.03.2021 г. временна финансова помощ от Кооперативен съюз Пазарджик в размер на 2 400 лв., на 05.03.2021 г. временна финансова помощ от Кооперативен съюз Пазарджик в размер на 1 200 лв., на 17.12.2021 г. вноска в полза на кооперацията от И. Ш. в размер на 1 000 лв., внесени в ОББ АД. На 17.12.2021 г. сумата е възстановена на И. Ш.. По счетоводните записвания на дружеството освен описаните счетоводни операции, липсват други данни за постъпили други суми от физически и юридически лица, с които да са извършвани разходи за периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021 г. От И. Ш. са представени фактури за закупени стоки, консумативи и гориво от доставчиците: „И. и синове“ ООД, „А1 България“ ЕАД, „Вам Петрол“ ЕООД, „Нени-Ан“ ООД, „Кауфланд България“ ЕООД, „Елит Кар“ ООД, „Национална стокова борса“ АД, „Фреш сток“ ЕООД, ЕТ „Баланс П. А.“, „КАМ 2014“ ЕООД, „Лидл България“ ЕООД на обща стойност 11 925,84 лв. Фактурите са отразени в счетоводството на „Хебър Кооп“ АД, но към момента на проверката по тях няма отразено плащане. С фактурите са закупувани хранителни стоки, гориво, консумативи и текущи ремонти. Към всички представени фактури има прикрепен касов бон за извършено плащане в брой, издаден на датата на издаване на фактурата. Това означава погасяване на задълженията по фактурите чрез плащане в брой. Фактурите са отразени в счетоводството на „Хебър Кооп“ АД като получени доставки и задължение към съответния доставчик. Получените стоки са заприхождавани като доставки в склада на дружеството, след което са

продавани на клиентите. Към 31.01.2021 г. наличността в касата на дружеството е била 539,82 лв., към 28.02.2021 г. – 977,46 лв., към 31.03.2021 г. – 1 103,53 лв., към 30.04.2021 г. – 2 145,16 лв., към 31.05.2021 г. – 2 252,12 лв., към 01.07.2021 г. – 37,11 лв., към 31.07.2021 г. – 131,34 лв., към 31.08.2021 г. – 83,73 лв., към 30.09.2021 г. – 1 209,01 лв. Към 31.01.2021 г. наличността в сметката на дружеството в ОББ АД е била 2 102,19 лв., към 20.05.2021 г. – 2 721,69 лв., към 14.06.2021 г. – 636,46 лв., към 25.06.2021 г. – 2 305,54 лв., към 22.07.2021 г. – 6 488,05 лв. Наличните средства (салдото) в касата на дружеството и в сметката в ОББ АД към първо и последно число за всеки от 9-те месеца, са както следва: по каса – към 01.01.2021 г. – 58,92 лв., към 31.01.2021 г. – 539,82 лв.; към 01.02.2021 г. – 539,82 лв., към 28.02.2021 г. – 977,46 лв.; към 01.03.2021 г. – 977,46 лв., към 31.03.2021 г. – 1 103,53 лв.; към 01.04.2023 г. – 1 103,53 лв., към 30.04.2021 г. – 2 145,16 лв.; към 01.05.2021 г. – 2 145,16 лв., към 31.05.2021 г. – 2 252,12 лв.; към 01.06.2021 г. – 2 252,12 лв., към 30.06.2021 г. – 37,11 лв.; към 01.07.2021 г. – 37,11 лв., към 31.07.2021 г. – 131,34 лв.; към 01.08.2021 г. – 131,34 лв., към 31.08.2021 г. – 83,73 лв.; към 01.09.2021 г. – 83,73 лв., към 30.09.2021 г. – 1209,01 лв.; по сметка в ОББ АД – към 01.01.2021 г. – 279,95 лв., към 31.01.2021 г. – 2102,19 лв.; към 01.02.2021 г. – 2 102,19 лв., към 28.02.2021 г. – 2 233,79 лв.; към 01.03.2021 г. – 2 233,79 лв., към 31.03.2021 г. – 7 088,75 лв.; към 01.04.2023 г. – 7 088,75 лв., към 30.04.2021 г. – 11 694,45 лв.; към 01.05.2021 г. – 11 694,45 лв., към 31.05.2021 г. – 1 663,05 лв.; към 01.06.2021 г. – 1 663,05 лв., към 30.06.2021 г. – 4 223,41 лв.; към 01.07.2021 г. – 4 223,41 лв., към 31.07.2021 г. – 307,31 лв.; към 01.08.2021 г. – 307,31 лв., към 31.08.2021 г. – 2 134,92 лв.; към 01.09.2021 г. – 2 134,92 лв., към 30.09.2021 г. – 1 408,54 лв.

Изслушан по реда на чл. 176, ал. 1 от ГПК третото лице помагач И. Ш. заяви, че договорите за заем са подписани на датите, посочени в тях, като това се случило в дома на заемодателя. Договорите били съставени на предварително разпечатани бланки, с които същият разполагал отпреди, тъй като след Ковид-пандемията се налагало няколко пъти да бъдат ползвани краткосрочни финансираня. Заемните суми били написани в договорите на ръка. Сумите били получени срещу попълнените бланки на договорите, а печатът на дружеството бил положен в момента на получаване на сумите. Бланките на договорите били предоставени на третото лице помагач от консултантска фирма, с която работели в предходен период. Печатът на дружеството бил предаден след вписване на новия съвет на директорите.

При така установените правнорелевантни факти съдът намира следното от правна страна:

Предявени са кумулативно обективно съединени осъдителни искове с правно основание чл. 240, ал. 1 от ЗЗД за връщане на предоставени по договори за заем суми. За уважаване на всеки от исковите в тежест на ищеца е при условията на пълно и главно доказване да установи по делото, че на 13.07.2021 г. е предоставил на ответника сумата от 6 000 лв. на основание договор за заем, а на 16.08.2021 г. – сумата от 7 000 лв. също на основание

договор за заем. В тежест на ответника е да установи възражението си, че договорът за заем е съставен през 2022 г. след освобождаването на изпълнителния директор И. Ш..

По делото няма спор, че процесните договори за паричен заем, съставени в писмена форма, са подписани от И. Ш., който към датите, сочени за дати на съставяне на документите, е бил изпълнителен директор на ответното дружество. Предоставянето на заемните сума се установява от съдържанието на договорните клаузи, че договорите служат за разписка за предаване на заемната сума.

Спорът по делото касае достоверността на датата на договора за заем.

Съгласно чл. 181, ал. 1 от ГПК частният документ има достоверна дата за трети лица от деня, в който е заверен, или от деня на смъртта, или от настъпилата физическа невъзможност за подписване на лицето, което е подписало документа, или от деня, в който съдържанието на документа е възпроизведено в официален документ, или от деня, в който настъпи друг факт, установяващ по безсъмнен начин предхождащото го съставяне на документа. „Трети лица“ по смисъла на тази разпоредба са тези неучаствали в съставянето на документа лица, които черпят права от някой от издателите му и биха могли да бъдат увредени от неговото антидатиране. Не съществува спор в съдебната практика и правна доктрина, че показаната в частния автентичен документ дата има доказателствена сила между страните. Юрическо лице, което оспорва издаден от негов бивш органен представител частен документ с твърдения, че е съставен след прекратяване на представителното правоотношение, но е антидатиран, не е „трето лице“ по смисъла на чл. 181 от ГПК и не може да се позовава на липсата на достоверна дата. Документът обаче не се ползва с обвързваща доказателствена сила относно датата на съставянето му и ако същата бъде оспорена от юридическото лице, тя следва да бъде установена с други доказателствени средства. Преобладаващата съдебна практика приема, че в този случай доказателствената тежест е за лицето, което претендира изгодни за себе си правни последици от фактите, удостоверени или обективирани в частния документ – в този смисъл Решение № 167 от 03.07.2018 г. по гр.д. № 4020/2017 г. на ВКС, IV г.о., Решение № 32 от 18.06.2019 г. по т.д. № 1109/2018 г. на ВКС, I т.о. и Определение № 888 от 27.10.2023 г. по т.д. № 2659/2022 г. на ВКС, I т.о. Изключение представлява Решение № 23 от 11.09.2017 г. по т.д. № 2413/2015 г. на ВКС, II т.о., според което всяко от лицата, участвали в съставянето на документа, може да опровергава верността на датата като част от съдържанието на документа и носи на основание чл. 154, ал. 1 от ГПК тежестта да установи действителното време на съставяне. Това разрешение обаче следва да се счита за изолирано и преодоляно от по-новата и непротиворечива практика на касационната инстанция. Неприложимо в случая е и Решение № 60256 от 07.03.2022 г. по гр.д. № 3590/2020 г. на ВКС, IV г.о., тъй като същото касае оспорване на датата на частен документ от лице, което не е участвало в съставянето му,

макар да не е „трето лице“ по смисъл на чл. 181 от ГПК, какъвто не е настоящият случай.

От частния характер на документите (в случая договори за заем), които не се ползват с обвързваща материална доказателствена сила в свидетелстващата си част, в т.ч. относно време и място на съставяне, поради което съдът няма задължението да приеме за вярна посочената в тях и оспорвана дата, следва, че при оспорването ѝ доказателствената тежест се разпределя според общите правила на ГПК. Когато се поставя въпрос за времето, когато са били сключени договорите и за това разполагал ли е представителят с правомощия да сключи договорите, датите на договорите следва да се докажат от този, който извлича изгодни за себе си правни последици – в случая това е ищецът по предявените иски за реално изпълнение на договорите за заем. При това разпределение на доказателствената тежест и с оглед ангажираните по делото доказателства, съдът намира, че ищецът не успя да проведе успешно доказване на твърдението, че е предоставил заеми на ответното дружество на сочените в документите дати. Ангажираните в тази насока писмени доказателства и приетото по делото заключение на съдебно-икономическа експертиза не установяват с категоричност нито датите на съставяне на документите, нито че документите са съставени преди да бъдат прекратени правомощията на изпълнителния директор Ш.. Напротив – съвкупната преценка на събраните по делото доказателства сочи, че процесните договори за заем са сключени, след като същият вече не е бил представляващ ответното дружество и в този смисъл са антидатирани.

На първо място това се установява от обстоятелството, че договорите не са осчетоводени в счетоводството на „Хебър Кооп“ АД, за което няма обяснима причина. Житейската логика, документалната обосновааност и изискванията на ЗСч. предполагат, ако договорите действително са били сключен по време, когато изпълнителен директор е бил Ш., същите да бъдат отразени в счетоводството на дружеството-заемател като задължение към заемотателя, както е сторено например с временната финансова помощ, получена от Кооперативен съюз Пазарджик. Счетоводното отразяване на поетите заеми, освен че е счетоводно задължение, би било и основание за последващо извършване на разходи от касата или от банковата сметка на дружеството-заемател за връщане на сумите. Съществуването на заемните правоотношения не е било констатирано и при извършената финансова ревизия на „Хебър Кооп“ АД от Централния кооперативен съюз. Ревизията е включвала и периода, през който се твърди да са предоставени заемите, поради което, ако е имало данни в счетоводството на ревизираното дружество за невърнати заеми, същите е следвало да бъдат отразени в ревизионния доклад като задължение на дружеството, а това не е сторено.

Обясненията на третото лице помагач, дадени по реда на чл. 176, ал. 1 от ГПК, и признанието му, че договорите са сключени на сочените в тях дати, не могат да се ценят като годни доказателствени средства във вреда на

ответника, тъй като същият е участвал в съставянето на документите и е в негов интерес да потвърди изявленията, съдържащи си в договорите за заем. Още повече, че с решение от 06.04.2022 г. общото събрание на акционерите е освободило изпълнителния директор от отговорност за дейността на дружеството през 2021 г. по смисъла на чл. 240, ал. 3 от ТЗ, поради което за него няма пречка да твърди изгодни за себе си факти във вреда на дружеството. Обясненията на третото лице помагач, че договорите за заем са сключени в дома на заемотателя, който според данните по делото е в с. В., противоречат на съдържанието на договорите, според които същите са съставени в Пазарджик. Освен това обясненията на третото лице помагач се опровергават и от представените от самия него писмени доказателства – фактури. Твърдението на Ш., че представените фактури действително са били заплатени на посочените в тях дати, макар да са придружени от фискални бонове, се опровергава и от заключението на съдебно-икономическата експертиза, според което фактурите са осчетоводени в счетоводството на „Хебър Кооп“ АД, а стоките – заприходени като доставки в склада, но задълженията по тях са отразени като неплатени. Няма никаква икономическа, счетоводна и житейска логика задължения, които реално са погасени, в счетоводството на длъжника да фигурират като неплатени и по този начин да се натрупват допълнителни задължения, в т.ч. лихви за забава, особено като се има предвид голямата финансова задлъжнялост на дружеството през този период. Довод за това, че представените от Ш. фактури не са платени с процесния заем, е и обстоятелството, че съгласно заключението на съдебно-икономическата експертиза през периода от 01.01.2021 г. до 30.09.2021 г. дружеството е заплащало фактури, издадени основно през 2019 г. (заплатена е една фактура от 2020 г. и една от 2021 г.), т.е. ако счетоводството е вярно водено, то практиката на дружеството е била плащането на фактурите от доставчици да не се извършва своевременно, а със значително закъснение и по отношение на фактурите, представени от Ш., не би трябвало да има разлика.

Обстоятелството, че в договорите за заем е положен печатът на „Хебър Кооп“ АД не доказва, че договорите са сключени по време, когато Ш. е бил изпълнителен директор, тъй като очевидно и след освобождаването му от тази длъжност у него са останали множество документи, свързани с дейността на дружеството, например – фактури, издадени през 2021 г., когато той все още е бил представляващ дружеството и които са представени от него по делото в оригинал. Това лесно може да обясни защо Ш. е разполагал с печата на дружеството след прекратяване на представителната му власт.

Предвид изложеното съдът намира за недоказано твърдението на ищеца, че договорите за заем са сключени на сочените в тях дати, а именно по време, когато третото лице помагач И. Ш. е бил представляващ ответното дружество. Следователно договорите са сключени без представителна власт и с оглед изричното противопоставяне на ответника още с отговора на исковата молба, при липса на данни за по-ранно узнаване за договора, на основание чл.

301 от ТЗ следва да се приеме, че договорите не обвързват надлежно ответното дружество. Поради това исквете за връщане на заетите суми следва да бъдат отхвърлени като неоснователни.

На основание чл. 78, ал. 3 от ГПК в полза на ответника следва да се присъдят разноските по делото, а именно заплатен депозит за вещо лице в размер на 200 лв.

По изложените съображения и на основание чл. 235, ал. 2 от ГПК съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от А. Д. Д., ЕГН ***** от с. В., общ. Септември, ул. „*****“ против „Хебър Кооп“ АД, ЕИК 130150569, седалище и адрес на управление: гр. Пазарджик, ул. „*****“, представлявано от изпълнителния директор В. С Н., искове по чл. 240, ал. 1 от ЗЗД за заплащане на сума в размер на 7 000 лв., представляваща невърната заемна сума по договор за паричен заем от 16.08.2021 г., и сума в размер на 6 000 лв., представляваща невърната заемна сума по договор за паричен заем от 13.07.2021 г., ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба в съда до окончателното събиране на вземането.

ОСЪЖДА А. Д. Д., ЕГН ***** от с. В., общ. Септември, ул. „*****“ да заплати на „Хебър Кооп“ АД, ЕИК 130150569, седалище и адрес на управление: гр. Пазарджик, ул. „*****“, представлявано от изпълнителния директор В. С Н., разноски за вещо лице в размер на 200 лв.

Решението е постановено при участието на И. И. Ш., ЕГН ***** от гр. Пазарджик, ул. „*****“ в качеството на трето лице помагач на ответника „Хебър Кооп“ АД, ЕИК 130150569, седалище и адрес на управление: гр. Пазарджик, ул. „*****“, представлявано от изпълнителния директор В. С Н..

Решението може да се обжалва от страните пред Окръжен съд – Пазарджик в двуседмичен срок от съобщаването му.

Препис от решението да се връчи на страните.

Съдия при Районен съд – Пазарджик: _____